

*Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!*

Vázlat

II. JÓZSEF URALKODÁSA

Trónra lépése

1. II. József negyvenévesen, hosszú várakozás után lett a birodalom ura, a többi elődjétől eltérően gyorsan és nagy változásokat akar majd elérni. Eszményképe az egységállam volt, melyeknek legfőbb célja az lett, hogy a Nyugat-európai példákhoz hasonló, korszerű birodalmat gyúrjon.
2. Csak abszolutisztikus eszközöket ismert, így Magyarországon például meg sem koronáztatta magát, mert nem akart felesküdni a magyar rendek jogainak védelmére.

Mivel magyar korona nem került a fejére, az utókor a **kalapos király** névvel ajándékozta meg.

Rendeleteivel, s főként az országgyűlés teljes mellőzésével, a papság mellett a nemességet is hamar elidegenítette.

Egyházi tárgyú rendeletek

3. Az 1781-es **Tűrelmi rendelet** pedig engedélyezte az evangélikusok, kálvinisták és görögkeletiek szabad vallásgyakorlatát és hivatalviselését.
Az állam számára nem hasznos tevékenységet folytató - kolduló és remete – szerzetesrendeket egyszerűen feloszlatta.

Vámrendelet

4. Anyjához hasonlóan szívügye volt, a **belső ipar védelme**, így kiegészítette anyja vámrendeletét egy **magasabb vámtarifa rendszerrel**.

Jobbágyprendelet

5. Előzményének tekinthető az 1784-es Crisan, Horea Closca vezette erdélyi román parasztfelkelés.
A felkelés ráébresztette arra, hogy változtatni kell a jobbágyság helyzetén. Megszüntette az örökös jobbágyp állapotot, azaz biztosította a szabad költözést és kivonta a jobbágypokat a földesúri bíraskodás joghatósága alól, valamint megtiltotta a jobbágyp szó használatát.

Nyelvrendelet

6. II. József az egységes birodalom megalkotásához elengedhetetlennek érezte, hogy a holt **latin nyelv helyébe a német nyelvet léptesse**.
Az 1784-ben kiadott nyelvrendeletben a németet államnyelvé tette.

Közigazgatási reform

7. II. József nyelvrendelete mellett közigazgatási reformja keltette Magyarországon a legnagyobb visszhangot és felháborodást.

Felszámolta a 800 éves magyar vármegyerendszert, az ország működésének alapját, a nemesség legfőbb támaszát.

A megyék helyébe 10 kerület lépett.

II. József rendszerének válsága

8. A birodalom belső és külső válságok miatt 1789-re az összeomlás szélére került.

A külső gondok közt kiemelkedő volt a II. Katalinnal szövetségben a török ellen indított felesleges és sikertelen háború.

A birodalom belső problémái közt a legfontosabb, a magyar ellenállási mozgalom kialakulása volt.

Az uralkodó halála

9. 1790 elején II. József váratlanul meghalt.

Halála előtt – a türelmi - és a jobbágyrendelet kivételével – az összes rendeletét visszavonta.

Fogalmak – Évszámok

II. József /Kalapos király/ - 1780-1790-ig Habsburg császár, nem hivatalosan magyar király.

Türelmi rendelet – az 1781-ben kiadott rendelet engedélyezte a magyarországi egyházaknak a szabad vallásgyakorlatot.

Vámrendelet – az 1784-ben rendelet szigorította az édesanyja, Mária Terézia által kiadott Kettős vámrendeletet és így még inkább gátolta a magyar ipar fejlődését.

Jobbágyrendelet – 1785-ben kiadott rendeletével enyhített a jobbágyság helyzetén, ezután szabadon költözhetek, vagyonukat átörökölhették.

Nyelvrendelet – az egységes birodalom létrehozása érdekében a német nyelvet 1784-ben a birodalom összes országában államnyelvé tette.

**Közigazgatási reform – 1785-ben megszüntette az István király által kialakított sok százéves vármegyerendszert és a birodalmat és hazánkat is kerületekre osztotta.
Ez a lépése is az egységes birodalom létrehozását szolgálta.**